Veiligheidsregio Utrecht

Versie juni 2024

VEERKRACHT

TEN TIJDE VAN LANGDURIGE STROOMUITVAL

"Veerkracht verwijst naar het vermogen van een samenleving, bestuur, institutie of systeem om schokken en verstoringen op te vangen, zich aan te passen en te herstellen. We spreken van Veerkracht wanneer mensen en/of instituties samenwerken om een bedreigende of ontwrichtende situatie het hoofd te bieden."

- Menno van Duin

VEERKRACHT MET BETREKKING TOT CRISISBEHEERSING & VOORBEREIDING

Veerkracht kan in verschillende fasen van crisis worden gerealiseerd door:

PREVENTIE
Inrichten en ontwerpen van omgeving en systemen ter voorkoming van crises.

PREPARATIE
Ontwikkelen, oefenen en voorbereiden om op crisissituaties te kunnen reageren.

REPRESSIE
Zelfredzaam zijn en reageren op onverwachte situaties.

ADAPTIE
Omgaan met de nasleep van crises om te werken aan herstel.

VEERKRACHTIGE CRISISCOMMUNICATIE

1. Voorafgaand aan crises de maatschappij informeren over kansen.
2. Tijdens crises op de hoogte houden van ontwikkelingen
3. Na afloop van crises ondersteunen van partners om verminderd zelfredzamen

PDCA-CYCLUS

De fasen van preventie, preparatie, repressie en adaptatie vormen een cyclisch proces dat voortdurend herhaalt.

Door constant te plannen, voor te bereiden op tegenslagen, interventies uit te voeren en hierop aan te passen, kunnen risico's beter worden beheerst. Hierdoor kan effectief op crises worden gereageerd en kan herstel sneller plaatsvinden.

Dit verbeterproces zorgt voor steeds betere voorbereiding op toekomstige uitdagingen en bevordert de veerkracht in de maatschappij.

VEERKRACHT ONTSTAAT DOOR

1. Tegenslag
2. Interventie
3. Herstel
4. Veerkracht

4 SOORTEN VEERKRACHT

B – Wij spreken van **bestuurlijke veerkracht** wanneer het bestuur van de VRU een werkwijze vindt die in de praktijk effectief en legitiem blijkt.

I – Wij spreken van **institutionele veerkracht** wanneer de VRU samen met gemeenten en staande organisaties zich in zet om de gevolgen van maatschappelijke ontwrichting te minimaliseren.

O – We spreken van **ontwerpen veerkracht** wanneer de VRU op een effectieve wijze invloed uit kan oefenen om een veilige en gezonde leefomgeving te creëren. Dit door aan de voorkant te adviseren.

M – Wij spreken van **maatschappelijke veerkracht** wanneer burgers constructief met de ultival van kritieke voorzieningen om gaan: ze werken met elkaar en met de overheid samen en weten tegenslagen te overwinnen.

STROOMUITVAL PREVENTIE & REPRESSIE

VEERKRACHT AAN DE VOORKANT

Burger – **Overheid**

Noodpakket: Essentiële middelen

Noodaggregaat: Voor medisch noodzakelijke apparaten

Belangrijke nummers: Noteer Nationaal Storingsnummer

NL-Alert: Aanmelden voor waarschuwingen

Risico-analyse: Beoordelen van potentiële cascade-effecten

Crisisplan: Voorbereiden en implementeren van crisisbeheersings-plannen

Risicocommunicatie: Informeren medewerkers/publiek over risico's en voorbereiding

CRISISORGANISATIE

ROT – OKT

EÉN TACTISCHE CRISISLAAG

- Het **Operationeel Kern Team (OKT)** komt bijeen bij een sluimerende, dreigende, voorzienbare crisis of een 'ongekend' crisistype en kan opgavegericht ingezet worden bij een GRIP 1 en/of ter ondersteuning van een ROL.
- Indien gekozen wordt voor verdere opschaling naar een ROT/GRIP 2, stromen de functionarissen uit het OKT automatisch door richting het ROT/RCC.
- Een **Regionaal Operationeel Team (ROT)** komt op bij GRIP 2, maar kan ook kan onafhankelijk van GRIP bijeenkomen en is eindverantwoordelijk voor de inzet van de crisisorganisatie en is daarbij verantwoordelijk voor het informeren en (strategisch) adviseren van de burgemeester.
- OKT kan in de nafase van een crisis operationeel blijven voor **cascade effecten** die later opduiken.

Mogelijke cascade-effecten Langdurige Stroomuitval

Veiligheidsregio Utrecht

0 - 2 uur (Directe gevolgen)

- Verkeersproblemen door uitval van verkeerslichten
- Tunnels gaan dicht
- Uitval elektrische apparaten (van huishoudens)
- Berichten in media over uitval in de regio
- Lichte onrust onder bevolking

nl-alert

2 - 4 uur

- Na twee uur werken mobiel internet en mobiele telecom niet meer door uitval masten
- Communicatie vanuit overheid richting burgers niet/verminderd mogelijk door uitval telefonie en NL-alert
- Rioolzuiveringsinstallaties houden op met werken en lekken afvalwater terug de sloten en rivieren in. Effect: vervuiling oppervlaktewater. Eerst zichtbaar massale vissterfte

4 - 8 uur

- Eerste problemen met brandstof voertuigen burgers (vervoer/mobiliteit, zowel elektrisch als fossiel)
- Bedorven voedsel en waren in huizen, supermarkten en industrie; dumping op straat in afvalcontainers
- C2000 masten blijven max. 8 uur in stand. Accu's van porto's gaan leeg, hulpdiensten kunnen niet meer met elkaar communiceren. Informatiedeling wordt beperkt

8 - 24 uur

- Spanningen in de samenlevingen leidt tot compenserend gedrag, waarbij mensen reizen naar gebieden zonder stroomuitval. Dit vergroot de druk op andere gebieden
- Voorzieningen in de gebieden zonder stroomuitval komen onder druk te staan
- Met de uitval van noodvoorzieningen worden kwetsbare groepen blootgesteld aan ernstige risico's

24 uur - 1 week

- Door het gebrek aan brandstof is er een opvallende afname van het individuele autoverkeer, maar ook hulpdiensten zijn hierdoor minder mobiel
- Verkeersongelukken nemen af door vermindering van woon/werkverkeer
- In kassen leiden de koude temperaturen en het gebrek aan irrigatie tot een geleidelijke achteruitgang van de kwaliteit en zelfs tot productieverlies

- Plunderingen en grootschalige hamsteracties
- Chaotische taferelen bij banken voor contant geld
- Met de dag groeit de bezorgdheid en frustratie onder de bevolking, wat kan leiden tot spanningen, protesten en zelfs sociale onrust

MAATREGELEN PER FASE

DISCLAIMER

De tijdlijn is gebaseerd op algemene scenario's. De daadwerkelijke impact en exacte effecten kunnen variëren afhankelijk van specifieke omstandigheden zoals de duur van de stroomuitval, de grootte van het getroffen gebied, de infrastructuur, de tijd van het jaar, en de mate van voorbereiding van de getroffen gemeenschap.

De weergegeven impactweging is indicatief en moet niet worden opgevat als een exacte voorspelling. Elke situatie is uniek en vereist een op maat gemaakte benadering voor risicobeoordeling en planning.

0 - 2 UUR (GROEN)

Situatie: Lichte onrust onder de bevolking als gevolg van de acute stroomuitval in de hele regio.

Preventief:
- Informeren voorzorgsmaatregelen (noodpakketten)
- Informeren oorzaken uitval
- Aanbevelen privaat/publiek noodaggregaten
- Aanbevelen noteren van noodnummers

Repressief:
- NL-Alert wordt verstuurd
- Crisiscommunicatie
- Inzet brandweer verkeersongelukken
- Inzet brandweer liftbevrijdingen
- Verkeer omleiden, noodstroom plaatsen of leegpompen tunnels
- Extra patrouilles (zichtbaarheid hulpdiensten)

2 - 4 UUR (GROEN)

Situatie: Lichte toename in onrust, mede door het langduriger worden van de stroomuitval en de onzekerheid van de totale duur.

Preventief:
- Ter voorbereiding op uitval van mobiel internet/telecom moet er voorafgaand een communicatieplan opgesteld zijn

Repressief:
- Eigen personeel informeren & extra personeel oproepen
- Voor communicatie tussen actiecentra, meldkamer & gemeente kunnen NCV lijnen worden gebruikt.
- Noodaggregaten naar rioolwaterzuiveringsinstallaties
- Streven naar burgercommunicatie

4 - 8 UUR (GEEL)

Situatie: Onrust in de maatschappij is nu goed te zien als gevolg van het sluiten van maatschappelijke instellingen/voorzieningen.

Preventief:
- Prioriteren van verdeling van schaarste
- Planning van eigen personeelsinzet lokaal en centraal maken
- Regelen van brandstof noodaggregaat eigen dienst
- Contuinuïteitsplannen, noodstroomvoorziening, communicatiemogelijkheden als telefoon uitvalt

Repressief:
- Indien uitval van C2000, zuinig omgaan met gebruik van porto (communicatiebeperking)
- Noodaggregaat voor één of meerdere tankstations (afhankelijk van omvang)
- Zet extra afvalinzameling in om dumping op straat tegen te gaan.

8 - 24 UUR (ORANJE)

Situatie: Grote onrust onder de bevolking en de omvang van de onrust neemt toe door druk op andere gebieden. Grote behoefte aan handelingsperspectief & informatie.

Preventief:
- Stimuleer gemeenschapssteun/ faciliteer zelfredzaamheidstrainingen
- Adviseer noodvoorraden/alternatieve warmtebronnen

Repressief:
- Gedeeltelijke sluiting zorglocaties/verplaatsen van patiënten
- Extra paraatheid hulpdiensten door toename auto-ongelukken (extra patrouilles)

24 UUR - 1 WEEK (ROOD)

Situatie: Er is sprake van maatschappelijke ontwrichting. Door de langdurigheid van de stroomuitval gaat men twijfelen aan een oplossing op de korte termijn. De plunderingen, protesten en schaarste van overlevingsmiddelen verslechteren de situatie nog meer.

Preventief:
- Afspreken met objecten in de regio hoe incidenten worden gemeld bij stroomuitval langer dan 24 uur
- Multidisciplinair brandstofplan opzetten (noodstroomaansluiting aanwijzen voor hulpdiensten
- Distributieplan voedsel/water

Repressief:
- Vergroot de aanwezigheid van hulpdiensten op strategische locaties
- Gebruik communicatie-middelen zoals megafoons en mobiele eenheden om het publiek te informeren en te kalmeren.

NAFASE

De procesverantwoordelijkheid voor de nafase ligt bij Bevolkingszorg. Zij draagt in de operationele fase zorg voor een inventarisatie van zaken die van belang zijn voor de nafase. De Algemeen Commandant Bevolkingszorg stemt deze inventarisatie af met de betrokken crisispartners (al dan niet in de laatste ROT-vergadering), de netbeheerder en met het hoofd Nafase van de getroffen gemeente(n).